

02-04

Balsareny, de Nadal a Reis

13
Premi "Toni d'Honor"
a la Festa dels Traginers

16-17
Motor Balsareny,
mig segle després

25
Èxit de 'Musicals
de tots els temps'

02 Balsareny, de Nadal a Reis

05 Agraïment de la Comissió de Reis

Imatges de Balsareny

06 35a Cursa del Gall Dindi

Èxit del 57è Concert de Sant Esteve

07 Els Pastorets de Balsareny clouen la temporada amb èxit

10 Activitats a la Biblioteca. Novembre i desembre 2025

12 Berenar de dones

13 El premi 'Toni d'Honor' a la Festa dels Traginers

14 Activitats a La Tempesta el mes de gener

15 Els Plans de Santa Caterina (I)

16 Motor Balsareny, mig segle després

18 Els inicis de tot plegat

19 Posar seny a l'àmbit polític

20 Inauguració del Grup Escolar Marqués de Estella (i III)

22 Un llibre de Marc Selgas sobre economia mundial

23 Cartografia de l'esperança', un nou llibre de Jordi Corominas i Joan Albert Vicens

Resposta a Imatges de Balsareny

24 Ara fa... 43 anys. Primera edició de la fira 'El pagès i el seu entorn'

25 Extraordinari concert 'Musicals de tots els temps'

26 Text del passat..., amb missatge sempre actual

27 Obituari

Meteorologia

Repte

Balsareny, de Nadal a Reis

Sarment · Fotos: Jordi Vilanova - Isidre Prat

Enguany el període nadalenc va començar a Balsareny el dia 8 de desembre, amb l'encesa dels llums als carrers, i es va acabar, com de costum, amb l'arribada dels Reis d'Orient.

Durant aquest període, les activitats a Balsareny, han estat molt intenses, com **manualitats** a la Biblioteca; **caminades** (el dia 13, coincidint amb la Marató de 3Cat; i el dia 21, per pujar fins al Castell i instal·lar-hi el pessebre); **recital de poemes de Nadal** al Casal Verge de Montserrat; les tradicionals **audicions de música** dels alumnes de l'Escola Municipal Mn. Joan Bajona; la **celebració del Nadal** al Centre Cívic i Comunitari; la **Cursa ciclista** de Nadal, dita també "del Gall Dindi" (vegeu article a part), que cada any organitza el Club Ciclista Alt Llobregat Pla i Baixada, a la zona del pavelló municipal; i les sessions del **Quinto del Traginer**, que va aconseguir omplir cada dia el bar del Casino de gom a gom; així com el tradicional Concert de Sant Esteve i les representacions dels **Pastorets**, actes que també comentem en articles específics.

Espectacle de màgia

Enguany, per afavorir un ambient lúdic en aquestes dates, va tenir lloc un **espectacle de màgia** a la Biblioteca, que va oferir per primera vegada al

poble el balsarenyenc **Jordi Medina**, que actualment es dedica la màgia com una de les seves aficions. Es va fer el 22 de desembre, a la tarda, i va ser un espectacle ple de sorpreses per donar la "benvinguda a la màgia del Nadal"; en parlem també en l'article sobre les activitats de la Biblioteca, en aquest mateix número. El local es va omplir fins a prop del centenar de persones, entre elles molts nens i nenes, que van aplaudir els seus jocs de mans. Tot un èxit!

Les Nadales als carrers de l'Institut Escola

El divendres 19 de desembre, els alumnes de l'Institut Escola Guillem de Balsareny ens van transmetre la joia del Nadal, mostrant-nos les seves cançons pels carrers del poble. Els nens i nenes d'Infantil i Primària, distribuïts per cicles, van cantar, durant el matí, en sis punts diferents del poble: a les places de l'Ajuntament, Ricard Viñas, Onze de Setembre i Llobre-

gat; a la carretera de Manresa i a l'Era del Mas Martí. En tant que els alumnes d'ESO van oferir un concert al Casal Verge de Montserrat a les 11.30 del matí.

Aquesta activitat va crear un ambient festiu al carrer, donat que els familiars dels nois i noies es van moure d'un cantó a l'altre per fer fotos i per escoltar les típiques cançons de Nadal: *El pobre alegre; Campana sobre campana; Ding, dang, dong; Els Reis Mags vindran aviat*; i altres.

Finalment, a migdia, es va fer una concentració de tots els alumnes a la plaça de la Mel, on hi va haver l'actuació de la percussió amb l'alumnat de cinquè (activitat on col·labora l'Escola Municipal de Música); després van tornar a actuar cada cicle amb les seves nadales; i finalment, tots plegats van cantar El Rabadà davant del nombrós públic que hi havia a la plaça.

La visita del Príncep Assuan

»»»

Sarment

Edita: Cercle Cultural de Balsareny
Coordinador: Jordi Selgas
Composició: Gemma Rovira
Publicitat i promoció: Josep Gudayol
Redacció: Ramon Carreté, Lluïsa Coma, Ferran Gállego, Toni Garrido, Laia González, Josep Gudayol, Martina Junyent, Ana Pérez, Isidre Prat, Alfred Selgas, Jordi Selgas, Jordi Vilanova.
Imprimeix: Sadurní, comunicació gràfica-Navàs
Edició Blog: Ramon Carreté
Facebook: Xavier Novell

Junta del CCB
President: Joan Prat
Vicepresident: Isidre Prat
Secretària: Lluïsa Coma
Tresorer: Josep M. Sanfeliu
Vocals: Ramon Carreté, Ferran Gállego, Josep Gudayol, Martina Junyent, Antonio Manzano, Jordi Medina (Astroamics), Xavier Novell (La Garsa), Jordi Selgas (Sarment), Alfred Selgas i Jordi Vilanova.

Hi col·labora i dona suport:
 Parròquia de Santa Maria de Balsareny / AEG Guillem de Balsareny / AMPA IE Guillem de Balsareny / ARFAC - Amics del Casal / Associació Els Ametllers / Astroamics / Balsareny Educa / Centre Excursionista de Balsareny / Centre Instructiu i Recreatiu / Claustre IE Guillem de Balsareny / Club d'Escacs Balsareny / Club d'Handbol Balsareny / Club Natació Balsareny / Els Pastorets de Balsareny / Fundació Casaldàliga / La Garsa / Penya Barcelonista Balsareny

Els escrits publicats al SARMENT no reflecteixen el pensament del CCB, sinó el del signant, entitat o persona. Només els signants <CCB> reflecteixen l'opinió del cercle.

El príncep Assuan, un any més, va arribar a Balsareny. Fou el dissabte 20 de desembre. Primerament, cap a les 5 de la tarda, va visitar els avis del Casal Verge de Montserrat, per recollir les seves cartes. Tot seguit, es va dirigir a peu, acompanyat pels seus patges i per la música de tabals i gralles, cap al Sindicat, on ja l'esperava una corrua de nens i nenes amb els seus familiars, per entrar a la sala gran. Allà, instal·lat al seu tron, va recollir les cartes dels infants, va parlar una mica amb ells i els va donar caramels.

Cantada de Nadales al Casino

Igual com s'havia fet en altres ocasions, el dissabte dia 20 al vespre, al bar del Casino, es va fer una Cantada de cançons de Nadal, amenitzades pel grup local *Els camells de Crist*. La sala es va omplir de gent que s'afegia als cants tradicionals per celebrar el Nadal.

La Cagada del Tió

També hi va haver la tradicional **Cagada del Tió**, oberta a tothom, dedicada sobretot als més petits. El dimecres 24 al migdia es va aplegar a la plaça de la Mel un bon nombre d'infants, acompanyats dels seus familiars, a la plaça de la Mel. Primerament, hi va haver una animació amb jocs i música, amenitzada per **Jaume Barri**, que va fer moure, saltar i jugar tant als menuts com als grans durant una hora. Després es va preparar la Cagada del gran Tió instal·lat a la mateixa plaça. La quitxalla amb els seus bastons va picar el tió tot cantant, organitzats en diferents grups per donar més agilitat a l'activitat. I van estar ben contents quan va cagar, a més de llaminadures, una harmònica per a cada infant.

Cançons de Nadal pels carrers

Enguany hi va haver també una cantada de cançons de

Nadal el dia 24 a la tarda. La va organitzar l'Agrupament Escolta Guillem de Balsareny i la Parròquia de Balsareny, adreçada a tothom. Hi van participar les nenes i nens de l'Agrupament. Aquesta activitat va començar a dos quarts de 6 de la tarda als Locals Parroquials, assajant les cançons i amb un petit berenar per als escoltes; i va seguir pels carrers, fins acabar, amb la darrera cantada, al davant de l'Església. Tot seguit, a dos quarts de 8 del vespre, es va celebrar la **Missa del Gall**, amb l'acompanyament de la Coral Sant Esteve.

Festa de Cap d'Any al Sindicat

Com els darrers anys, Balsareny també va donar la benvinguda a l'any nou 2026 amb un gran **ball** al Sindicat, amenitzat per *Hey! Pachucos* i *Ryna Dj*, al qual va assistir molta gent. Va començar a la una de la nit i es va acabar cap a quarts de sis de la matinalada.

Concert de Nadales a ritme de swing

Una de les primeres activitats del 2026 va ser un concert de cançons de Nadal a ritme de swing. Va tenir lloc al Sindicat, el dissabte 3 de gener, a les 7 de la tarda, a càrrec de la **Swing Engine Orquestra**, una formació que ja va venir a Balsareny per la Fira d'Entitats del 2024, aleshores actuant al carrer, a la plaça de la Mel, entremig de les parades. La Swing Engine Orquestra està formada per nou membres de diferents llocs; alguns són de la Catalunya Central, d'altres principalment del Maresme i de Girona. Durant prop d'una hora i mitja van interpretar diferents cançons de Nadal, ben conegudes, com *Ding, dang, dong*, *Santa Nit*, *El pobre alegre*, *We wish you a merry Christmas*, *El Rabadà*, *Tingueu bon Nadal* i moltes més. Moltes d'elles eren cantades per la cantant del grup; algunes les va cantar tot el grup, amb tocs d'humor; i d'altres van ser instrumentals. La majoria les van cantar >>>

en anglès, i algunes en català.

El nombrós públic assistent, gairebé un centenar de persones, també va participar en moltes de les cançons, cantant o picant de mans. I va donar una forta ovació final a l'orquestra, senyal d'haver-s'ho passat d'allò més bé. A la sortida, molta gent va comprar algun CD del grup. La Swing Engine Orquestra cada cop és més coneguda i té una agenda molt plena, no tan sols Catalunya, sinó en altres llocs, com el País Valencià i Madrid.

Activitats infantils

Durant aquestes festes es van dur a terme uns **Tallers infantils**: el dissabte 27 de desembre, al matí, es va fer un taller per a la quitxalla a càrrec de *Xalem*, a la plaça de la Mel; i el dilluns 5 de gener, al matí, un altre taller, als mateixos indrets, a càrrec de l'Agrupament Escolta (el Cau). Per altra banda, es va fer un

Casal Infantil de Nadal als locals de la plaça de la Mel, durant els dies 22, 23, 29 i 30 de desembre, i el 2 de gener, amb activitats diverses que es van dur a terme al matí. I, finalment, un **Parc de Nadal**, els dies 2, 3 i 4 de gener, a la plaça de la Mel, on els joves van poder gaudir de saltar amb tirolina, fer tir amb arc, pujar per un rocòdrom i jugar als inflables.

Arribada dels Reis d'Orient

Com cada any, el 5 de gener va ser el dia de l'arribada dels **Reis d'Orient**. Enguany es va escaure que va nevar al matí, però no gaire fort: la neu es va anar desfent i a la tarda no va impedir que es fes la cavalcada tradicional.

De primer, els Reis van visitar els avis del Casal Verge de Montserrat, com és costum. A partir de dos quarts de sis es van donar els tres tocs d'avis, amb petards. Finalment la ca-

valcada va posar-se en marxa per la carretera de Moià i la de Manresa, per passar després pels carrers del nucli antic i arribar a la plaça de l'Església, cap a les 7 de la tarda, on hi va haver un bon repic de campanes. Els Reis van travessar la plaça, passant pel passadís que feien els patges i les seves torxes, per adreçar-se a adorar el Nen Jesús a l'interior de l'Església parroquial.

Enguany la gran novetat va ser l'estrena d'unes noves i majestoses carrosses, que van fer que la cavalcada fos molt lluida. Durant tot el recorregut, els tres Reis i el príncep Assuan, junt amb els seus patges, van estar acompanyats de la música de les gralles i tambors del grup Els K + Sonen; i també de molta gent que els va anar seguint, sobretot els infants, amb els seus fanalets. Van participar a la cavalcada l'alcalde, **Isidre Viu**, la Pubilla, **Bika Soler**, i l'Hereu, **Èric Medina**. Els patges es van encarregar de repartir caramels per a tota la mainada.

En sortint de l'Església, els Reis i tot el seu seguici van desfilat a peu fins al local del Sindicat. Allà l'alcalde va donar la benvinguda a la gent i als Reis, que van sortir a l'escenari. Tot seguit, l'alcalde, la pubilla i l'hereu els van lliurar el pa —símbol de l'aliment

bàsic de la vida—, la sal —símbol de la saviesa i hospitalitat— i la clau del poble de Balsareny, en senyal de gratitud per la seva visita i convidant-los a tornar l'any vinent. A continuació, el rei Melció va fer el tradicional discurs, adreçat sobretot a la mainada, per acabar transmetent tots quatre alhora un missatge de generositat, convivència i bons desitjos a tothom.

A continuació, els Reis es van col·locar dalt dels seus trons, instal·lats a la sala gran del Sindicat, on van rebre nenes i nens per dir-los unes paraules i fer-se una foto amb ells. Aquest any la Comissió va creure convenient instal·lar els trons i fer la recepció oficial al Sindicat, un lloc més acollidor, a causa de les previsions meteorològiques de neu i fred intens. Acabada la recepció dels infants, els tres Reis i el príncep, amb els seus patges i les furgonetes reials, es van distribuir en quatre rutes per anar repartint els regals per les cases del poble.

D'aquesta manera il·lusonada, Balsareny es va acomiadar de les festes nadalenes, que han tingut ocupada molta gent durant aquests dies per mantenir les nostres tradicions i recordar els valors humans que representen. Moltes gràcies a tothom qui ho ha fet possible.

Agraïment de la Comissió de Reis

Comissió de Reis de Balsareny · Fotos: J. Sarri

Un any més, els carrers del nostre poble s'han omplert de màgia, llum i, sobretot, de la il·lusió dels més petits. Des de la Comissió de Reis, volem fer arribar el nostre agraïment més sincer a totes les persones i entitats que han fet possible que la Cavalcada d'enguany hagi estat un èxit rotund.

Aquesta edició ha estat especialment significativa perquè hem pogut estrenar unes noves carrosses. Aquesta fita ha estat possible gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament, que ha cregut en el projecte i ens ha donat el suport necessari per renovar l'element central de la nostra desfilada.

Però unes carrosses no llueixen sense els detalls que les

fan úniques. Volem destacar la feina ingent i impecable de les nostres "artistes cosidores": la Fina Montilla i la Paqui Expósito. Amb un talent extraordinari i de manera desinteressada, han dedicat hores i esforços a confeccionar la roba nova de les carrosses. El resultat ha estat excel·lent i el seu compromís és el millor exemple d'esperit col·laboratiu.

Cap Cavalcada seria possible sense la "gent de darrere". El nostre agraïment va per a:

Els patges: que han respost amb entusiasme a cada crida i han portat la il·lusió a cada racó.

Maquilladores i col·laboradors: que han cuidat fins a l'últim detall de l'estètica dels qui acompanyaven Ses

Majestats.

Conductors: tant dels cotxes que portaven les carrosses com de les furgonetes plenes a vessar de regals.

Els músics: la colla Els Kasonen, que ens acompanya cada any.

Els comerciants que ens donen suport acollint les bústies i venent fanalets.

L'Hereu i la Pubilla de Balsareny, que sempre hi són.

Els pirotècnics: que tenen cura dels petards que donen avís de l'inici de la festa.

L'equip de seguretat i logística: totes aquelles persones que, a peu de carrer, han vetllat perquè tot funcionés correctament durant el re-

corregut.

La nostra tranquil·litat ha estat en mans del cos de Protecció Civil, a qui agraïm la seva presència constant per garantir una celebració segura per a tothom.

Així mateix, un agraïment molt especial al fotògraf Jordi Sarri, que ens acompanya sempre amb la seva càmera de manera generosa per immortalitzar aquests moments tan especials.

Finalment, gràcies a vosaltres: veïns i veïnes, grans i petits. Gràcies per sortir al carrer, per la vostra participació i per mantenir viva la flama de la il·lusió. Vosaltres sou el sentit de tota aquesta feina. Gràcies a tothom per fer-ho possible. Ens veiem l'any vinent!

Imatges de Balsareny

Isidre Prat Obradors · Foto: Isidre Prat

Fixeu-vos en aquesta foto. Correspon a un lloc emblemàtic del terme municipal de Balsareny. Sabeu on és? Trobareu la resposta més endavant, en aquest mateix *Sarment*.

35a Cursa del Gall Dindi

Jesús Acevedo • Fotos: Jesús Acevedo

Ja fa trenta-cinc anys que se celebra a Balsareny la tradicional Cursa del Gall Dindi, competició nadalenca organitzada pel Club Ciclista Alt Llobregat Pla i Baixada. La del 2025 va tenir lloc el diumenge 21 de desembre i hi van participar 34 ciclistes.

En la categoria de fins a cinc anys, els guanyadors van ser: primer, Marcel Guirado; segon, Hugo Correira; tercera, Aina Blasco. En la categoria de 6 a 10 anys: primer, Unai González; segon, Marc Rabaneda; tercer, Hugo Baliñas. En la categoria d'11 a 15 anys: primer, Àlex Rodríguez; segona, Sara Rodríguez; tercera, Ani Pérez. En les categories infantils, tots els participants van rebre la me-

rescoda medalla i una bossa de llaminadures.

La categoria de 16 a 39 anys i la de 40 a 59 van córrer alhora a causa de l'escassa participació en una de les dues; però cada categoria va tenir la seva classificació per separat. En la de 16 a 39 anys els campions van ser: primer, David Gómez Cazoria; segon, Arnau Planas Giralt; tercer, Adrià Moreno. I en la de 40 a 59 anys: primer, Abel Blanquer Parcerisa; segon, Pau Delgado Casanova; i tercer, Abel Mora Lizano.

Des de la Junta volem agrair la participació de tots els corredors i el suport de tots els assistents a les curses; i donar les gràcies a l'Ajuntament per la seva col·laboració en aquest acte.

Èxit del 57è Concert de Sant Esteve

Sarment • Fotos: Isidre Prat • Jordi Vilanova

Com cada any, el 26 de desembre al migdia es va celebrar a la sala Sindicat el Concert de Sant Esteve, amb la participació de la **Coral Sant Esteve**, organitzadora de l'acte, i de la **Polifònica de Puig-reig**, que no hi podia pas faltar. Enguany se n'ha complert la cinquanta-setena edició.

Va encetar l'acte una peça instrumental: una versió de *White Christmas* ("Nadal blanc"), a càrrec de **Marc Comabella**, al piano, i del quartet de corda format per **Júlia Conangla** (violí 1r), **Sergi Renom** (violí 2n), **Júlia Ferrer** (viola) i **Carla Conangla** (violoncel).

Tot seguit, el president de la

Coral Sant Esteve, **Josep Creus**, va saludar el públic que omplia de gom a gom la sala. Va recordar els inicis de totes dues corals, gràcies als respectius impulsors, **Joan Bajona** i **Ramon Noguera**. Totes dues formacions han estat sempre molt agermanades. Creus també va esmentar les principals actuacions del cor balsarenyc durant

l'any 2025, sobretot el bon paper que va fer en el seu viatge a Moldàvia, on van obtenir tres guardons, junt amb el **Grup Vocal V9 de Viladomiu Nou**, tots dos dirigits per Marc Comabella; i va anunciar el seu nou projecte, sobre musicals de tots els temps, que es presenta a Navarcles el 10 de gener i a Balsareny el 17 de gener, a la

sala Sindicat.

A continuació, **Laura Magem** va presentar el repertori de l'agrupació local, que va actuar primer, acompanyada pel piano i pel quartet de corda. En primer lloc va interpretar *Dins d'una cova i Allà en un pessebre*, de Spilman; va seguir *Les bèsties del Naixement*, amb arranjament >>>

t d'Albert Guinovart; després, un recull de nades catalanes: *La llum de Nadal*, *Nadal és vida* i *Les dolces festes*, amb arranjament del mestre Francesc Vila; tot seguit, una bonica cançó de bressol filipina, titulada *Payapang Daigdig*, i finalment, a cappella, va interpretar *We Wish You a Merry Christmas*, amb arranjament d'Emily Crocker. Totes dirigides per Marc Comabella.

A continuació, va pujar a l'escenari la Polifònica de Puig-reig, dirigida per **Emanuel Niubò**, amb

l'acompanyament de **Josep Conangla** al piano. Van interpretar *Have yourself a Merry Little Christmas*, de Hugh Martin i Ralph Blane; *Happy Xmas (War is Over)*, de John Lennon i Yoko Ono; *Quan somrius*, de Josep Thió; *Carol of the Bells* (ucraïnesa, arranjament de Francesc Cassú) i *Jingle Bell Rock*, de Joseph Beal i James Boothe.

La darrera part del concert va ser la interpretació conjunta per totes dues corals de quatre peces: dues cançons de John Rutter, *The Lord*

Bless and Keep You i *Christmas Lullaby*, dirigides per Marc Comabella; i amb direcció d'Emmanuel Niubò, *El Noi de la Mare* (arranjament d'Albert Guinovart) i *l'Al·leluia* d'El Messies de Händel. Finalment, van interpretar *Santa Nit*, de Grubber, mentre els cantaires baixaven a la platea i el públic s'afegia al

cant. Una forta ovació a tots els participants en el concert va posar punt i final a una extraordinària hora i mitja de música de Nadal, en aquest entranyable concert que forma part del conjunt de tradicions del nostre poble. El 17 de gener tornaran amb un programa nou, del qual també ens farem ressò.

Els Pastorets de Balsareny clouen la temporada amb èxit

Els Pastorets de Balsareny · Fotos: Jordi Sarri · Jordi Vilanova

Els nostres Pastorets van acabar contents les representacions de la temporada, després de quatre funcions amb una notable assistència de públic, que va aplaudir generosament l'esforç de tanta gent plasmat a l'escenari. Les sessions van tenir lloc els dies 25 i 28 de desembre —la dels Sants Innocents, amb alguna brometa afegida— i 4 i 11 de gener de 2026. Com a novetats d'enguany, vam estrenar una nova caldera d'en Pere Botero, un nou decorat de bosc i una coreografia dels Pecats Capitals, pròpia del grup. I el diumenge a sobre, el dia 18 de gener, es va celebrar l'assemblea social, que va avaluar la temporada i va començar de planificar la següent, de la mà del jove equip

de direcció —Aina Rodríguez, Laia Rodríguez i Jana de Miguel—, encapçalant un elenc amb molta gent jove i molt jove, amb empena i ganes de treballar. En acabat, hi va haver un dinar de germanor de tots plegats, en què es va agrair la feina de tothom qui hi va col·laborar —vegeu-ne la llista del programa de mà— i es va brindar pel futur dels Pastorets. >>>

Repartiment

Lluquet: Joel Rosiñol, Bernat Sivill

Rovellona: Queralt Arnau, Aran Sivill

Satanàs: Èric Medina

Llucifera: Dúnia Fornell, Jana de Miguel

Miquel: Maria Casaldàliga, Aurora Labella

Gabriel: Ciara Millán, Aran Sánchez, Maria Vilanova

Marta: Montse Rodríguez, Sònia García

Jeremies: Abel Fornell, Pasqual Marcé

Maria: Aina Rodríguez

Josep: Manel Mingo, Andreu Torres

Jezabel: Glòria Casaldàliga, Elisabet Pla

Isabeló: Berta Garcia, Leire Rodríguez

Ira: Lena de Miguel, Abril Prat

Gula: Berta Garcia, Leire Rodríguez

Supèrbia: Milena Gállego, Fiorella Rodríguez, Clàudia Castiñeira

Avarícia: Lotta Gállego, Sara Blanco

Enveja: Jana Ruiz, Aran Sivill

Luxúria: Valèria Millán, Aran Suñé

Peresa: Clàudia Castiñeira, Queralt Camprubí

Àvia: Anna Fornell, Anna Obradors

Sacerdotessa: Emilia Gudayol, Vanessa Martínez

Nen Jesús: Bernat Montagut, Júlia Peña, Ginesta Viu

Pastors i pastors: Fina Badia, Arnau Gil, Jordi Salud, Albert Sánchez, Josep M. Soler, Jordi Vilanova.

Poble: Àngels Capdevila, Elsa Carmona, Cynthia Castrillo, Lia Correia, Júlia Fernández, Elna Font, Sofia Font, Anna Fornell, Meritxell Mas, Vanessa López, Mireia Palouzié, Emma de los Ríos, Daniela Rodríguez, Aina Salud, Marina Salud, Aran Sánchez, Mar Sánchez, Martina Sánchez, Maria Vilanova, Alba Zambrano, Ania Olivia, Daniela Rodríguez, Àreu Selgas, Estel Roger, Noa Gil, Aina Estrada.

Furietes: Ciara Millán, Elsa Carmona, Mireia Palouzié, Aina Salud, Marina Salud, Aran Sánchez, Martina Sánchez, Maria Vilanova, Alba Zambrano, Lia Correia, Cynthia Castrillo, Mar Sánchez, Estel Roger.

Angelets: Gorika Birdi, Elsa Carmona, Júlia Fernández, Sofia Font, Martina Quintana, Mar Sánchez, Ania Olivia, Lia Correia.

Dansaires: Gorika Birdi, Montserrat Bruch, Montserrat Calvet, Elsa Carmona, Cynthia Castrillo, Lia Correia, Emma de los Ríos, Paqui Expósito, Mercè Farràs, Júlia Fernández, Elna Font, Sofia Font, Alba Fontanet, Anna Fornell, Olivia Julve, Lia Julve, Merche Mascaray, Ania, Olivia, Mireia Palouzié, Gala Peña, Martina Quintana, Selva Reyes, Daniela Rodríguez, Aina Salud, Marina Salud, Aran Sánchez, Martina Sánchez, Àreu Selgas, M. Àngels Serra, Maria Vilanova, Alba Zambrano.

Vestuari, perruqueria i maquillatge: Sandra Bassany, Laura Casaldàliga, Mercè Farràs, Meritxell Mas, Vanessa Martínez, M. Jesús Mesa, Anna Obradors, Elisabet Pla, Laia Rodríguez, Judith Ruiz

Llum i so: Carles Sivill, Jordi Garcia

Tramoia: Edgar Arnau, Fernando Castrillo, Isidre Viu, Xavi Vall, Vladimir Díaz, David Escolà, Jordi Millán, Joan Pla, Laia Rodríguez, Angie Rovira, Alfred Selgas, Júlia Soler, Isidre Viu, Sergi Roger

Traspunts: Mireia Carreté, Isabel Soler

Taquilla i entrada: Mireia Carreté, Ramon Carreté, Violeta Estivill, Jordi Garcia, Vanessa Martínez, Marc Mas

Direcció: Jana de Miguel, Aina Rodríguez, Laia Rodríguez

Agraïments: Colla de diables Peta-Fluix, Perruqueria Mercè, Jordi Sarri

SERVEI D'AUDIOLOGIA!

Prova els teus audiòfons
4 setmanes gratuïtament!

Un t'estimo, un riure, un bon dia...

No et quedis sense sentir-los!

DEMANA CITA ARA!

Esteve Iglesias, audiòleg professional amb número de llicència

A08778369

Tecnologia avançada i 3 anys de garantia

Audiòfons digitals Beltone, líders del sector

Activitats a la Biblioteca. Novembre i desembre 2025

Elena Mendoza · Ana Pérez Hidalgo · Foto: E.M. · A.P.

El novembre va ser el mes del "Lego Build the Change": un projecte que ja vam acollir a l'estiu i que aquesta tardor ha passat per totes les classes de primària de l'Institut Escola Guillem de Balsareny. El programa, impulsat per la Biblioteca d'Aarhus, Dinamarca, es difon per biblioteques d'arreu d'Europa per apropar als infants el concepte de sostenibilitat d'una manera lúdica. Per mitjà d'un repte de construcció (crear un parc per atreure les abelles als pobles i les ciutats) els nens i nenes aporten solucions d'allò més creatives per crear un món més just, solidari i ecològic, tot jugant amb les peces d'una enorme capsa de Lego.

Divendres, 14 de novembre, vam celebrar l'esperada "Supernit" de les Biblioteques. Enguany, la connexió en directe amb 3Cat va permetre als participants viure en directe l'aventura amb infants de tot Catalunya. Treballaven per un objectiu comú: despertar la Guàrdia de les històries, l'encarregada de vetllar perquè els llibres pervisquin a les biblioteques i a la nostra imaginació.

El dia 18 vam acollir la xerrada de la Marató, en el marc de les sessions divulgatives que se celebren amb motiu

de l'edició d'enguany, dedicada al Càncer, sota el lema "Detectem-ho, arreglem-ho". **Berta Guijarro**, estudiant de Medicina, ens va mostrar experiències de pacients que ens van recordar la importància de la prevenció i la necessitat de la recerca per enfrontar un repte per desgràcia tan actual.

L'endemà, **Laia Perearnau** visitava la Biblioteca per acompanyar-nos durant la tertúlia sobre el seu *Francesca de Barcelona*. Guanyadora del Premi Néstor Luján de novel·la històrica, l'obra va centrar el club de lectura de novel·la del novembre. Un autèntic retaule de la Barcelona del segle XIV a través de la història d'una metgessa que assumeix una lluita de tota una vida per esdevenir cirurgiana. La determinació de la protagonista posa els pèls de punta i serveix com a testimoni de la vida de tan-

tes dones que van dedicar la vida a fer de les seves ambicions, menystingudes com a quimeres, una realitat. Va ser un plaer comptar amb les paraules de l'autora, gran coneixedora d'aquest espai-temps de la nostra història.

Dilluns 24, la Biblioteca va commemorar el **Dia Internacional per a l'Eliminació de la violència vers les Dones** (que és el 25 de novembre), amb una activitat del programa *Biblioteques Sense Fronteres*. La **Nadia Ghulam** i la **Zuhal Sherzad** ens van fer un regal inestimable descrivint-nos, de primera mà, la realitat de les dones afganeses. Ambdues són activistes de l'associació Ponts per la Pau i protagonistes del documental *Dones en lluita a l'Afganistan*, que vam visionar a l'inici de la trobada. Es va parlar de les diverses activitats celebrades aquella setmana el mes passat, en el

Sarment de desembre.

L'últim dimecres de mes, l'Hora del Conte, amb *El vell i l'ocell*, va anar a càrrec de **Lídia Clua**. Ens narrà la història d'en Daniel, un nen que viu en una masia amb la seva família i que, un dia, rep la visita d'un rodamon que hi arriba buscant aixopluc; i tot canvia. Obrir la porta a un desconegut pot ser l'inici d'una gran història. Un conte tendre i sorprenent que ens parla de generositat, confiança i dels regals que no es poden embolicar.

Vam trobar-nos amb els amics d'AMPANS al Club de Lectura Fàcil i Virtual. En aquest cas, una d'aventures! *Robinson Crusoe* ens va fer pensar en la diferència entre la solitud desitjada i la no desitjada; i ens va fer demanar-nos què ens emportaríem nosaltres a una illa deserta. És clar que el protagonista no va tenir ocasió de fer-se la pregunta...

Els qui han visitat la Biblioteca durant aquesta tardor deuen haver notat que alguns dies som fins a sis ulls darrere del taulell: la **Patricia Bertran**, balsarenyenca i estudiant de batxillerat a Sallent, s'afegeix a nosaltres dues tardes a la setmana. Estem molt contents que hagi triat la Biblioteca per a la seva assignatura d'Estada a l'Empresa! >>>

El mes de desembre es van engegar les formacions de "Més digitals", un programa de la Generalitat de Catalunya que ofereix cursos gratuïts per a millorar les competències digitals de la ciutadania. Un dels grups es troba els dijous a la Biblioteca, on, de la mà de l'**Eva**, aprenen a fer servir el mòbil o a fer tràmits en línia.

El dimecres 10 de desembre, **Dia dels Drets Humans**, la Biblioteca va la presentació del llibre *Un crit pels infants de Gaza*. L'acte el va conduir la **Maria Fernández**, mestra de l'Escola Ítaca de Manresa i autora d'un dels capítols, que ens va compartir la seva experiència abordant un assumpte tan complex com aquest amb els infants de la seva classe: els petits van implicar-se fins al punt de filmar una pel·lícula on reflexionen sobre la guerra i la pau. El film es va projectar a l'Auditori de la Plana de l'Om de Manresa i els diners recaptats a la taquilla inversa es donaran a una entitat de suport al poble palestí. Ja es va parlar més extensament

d'aquest acte en el *Sarment* de desembre passat.

El dilluns dia 15, un taller va convertir la Biblioteca en tota una fàbrica nadalenca: arbres, estrelles, mitjons i ninots de neu a mans dels nens i nenes de Balsareny que, ajudats per les voluntàries, van elaborar tot d'objectes decoratius per omplir casa seva dels colors del Nadal.

L'endemà celebràvem el recital de Nadal al Casal Verge de Montserrat. Un any més, la Biblioteca i els Rapsodes dels Pastorets de Balsareny col·laboraven per acomiadar l'any amb els avis i àvies. Vam compartir poesies nadalenques d'autors balsarenys i catalans, com el mateix **Pere Casaldàliga**. Va ser molt bonic comptar amb les veus de la **Pilar** i l'**Antoneta**, recitadores excepcionals.

La **Marta Esmerats**, de Caucuet Teatre, va narrar-nos *El millor regal del món*, a l'Hora del Conte del dia 17. Un teatrí d'ombres molt oportú per aquestes dates, que va tenir

enganxats els ulls dels petits a les siluetes de la Bruna i del seu avi.

El dilluns 22, gairebé un centenar de persones omplien la Biblioteca per assistir a l'espectacle de màgia de "Jou Màgic". És el nom artístic del balsarenenc **Jordi Medina**, que ens va oferir una funció plena de sorpreses, rialles i trucs... i va deixar bocabadats petits i grans.

El Club de Lectura de novel·la va llegir, per a aquest darrer mes de l'any, *La vida del llibreter A. J. Fikry*, de Gabrielle

Zevin. La tertúlia va atreure una vintena de persones per comentar aquest llibre que tracta de llibres, ben estimulant, sobre el propietari d'una petita llibreria. La història, a estones trista, a estones optimista, sempre tendra, ens ha deixat un dolç regust per acomiadar l'any i la certesa que mai no és massa tard per començar de nou.

Tornant de Reis anunciarem els guanyadors de les lluminetes de Nadal, que ja esperen la seva sort ben embolicades i plenes de llibres per a infants i adults.

Berenar de dones

Laia González Pujades - Fotos: Glòria Casaldàliga

Balsareny va celebrar el 14 de gener, al local 1 de la plaça de la Mel, el tercer berenar anual de dones. Tal com s'ha fet els dos anys anteriors, i amb intenció de continuar-ho cada curs, es va convocar les dones del poble per assistir a aquesta reunió de caràcter participatiu i dinàmic.

L'objectiu de la trobada era pensar idees i fer propostes d'activitats per dur a terme durant aquest 2026 al poble, al voltant de temes que afecten especialment les dones (però igualment interessants per als homes). Hi vam assistir més de 40 dones i la jornada va estar acompanyada d'un berenar proveït de tot tipus de dolços, pastes salades i fruita.

Organitzada per l'Ajuntament, la reunió va ser guiada per la Glòria Casaldàliga, qui va fer una exposició inicial a mode d'introducció i va explicar com seria el funcionament de la trobada. A continuació,

ens vam dividir en grups de treball d'unes 7-8 persones.

Cada grup va fer propostes d'activitats sobre diferents aspectes: cultura, salut, esport, temàtica lúdica, político-reivindicativa i organització de la jornada del Dia de la Dona i el Dia internacional per a l'eliminació de les violències vers les dones. Aquesta gran pluja d'idees queda ara a disposició de l'Ajuntament, qui valorarà la viabilitat de les propostes i la seva organització.

A banda de les temàtiques concretes esmentades, es

va voler fer èmfasi, de manera transversal, en dos aspectes: per una banda, en el fet que aquestes activitats seran obertes a la participació de tot el públic —homes i dones— i, per tant, tothom hi és benvingut (només hi ha una o dues activitats que seran exclusivament per a dones).

I per altra banda, es va mencionar que aquestes celebracions no es basen només en representar jornades com el 8 de març o el 25 de novembre, sinó que són activitats que cal fer al llarg de tot l'any, ja que la visibilitat de les dones no pot quedar reduïda a dos dies concrets, sinó que la nostra presència, com la nostra realitat, existeix cada dia.

També es va comentar la conveniència d'involucrar el jovent del poble a participar-hi, incentivant-los i motivant-los a fer seguiment d'aquests moviments i activitats.

Esperem la participació de tot el poble en les diferents activitats que es realitzaran al llarg de l'any: hi esteu tots i totes convidats!

Cafeteria Bar El Casino

Àngel Guimerà, 17- BALSARENY
Tel. 93 839 64 48
@cafeteria_bar_el_casino

EL CASINO

DES DE 1891

EL CASINO · CARRER ÀNGEL GUIMERÀ, 17 BALSARENY FES-TE SOCI/A PER NOMÉS 15€/ANY!

facebook.com/casinoBalsareny @casinobalsareny

Josep M. Sanfeliu Pregonas
Agent Exclusiu

Núm. Registre C007277733901L

Plaça Onze de Setembre, s/n - BALSARENY
Tel. 93 820 06 85 - 638 42 13 98
generalibalsareny@gmail.com

portespuig

PORTES METÀL·LIQUES · BARANES
FERRO · ALUMINI · INOX

93 839 65 87 - 639 382 050
La Rabeia - 08660 Balsareny
portespuig@hotmail.com
www.portes-puig.com

El premi 'Toni d'Honor' a la Festa dels Traginers

Sarment • Fotos: Dafne Molina

La vila de Taradell ha guardonat la Festa dels Traginers de Balsareny amb el «Toni d'Honor 2026», dins el marc de la Festa dels Tonis, que es celebra des de 1982 el cap de setmana abans de Sant Antoni Abat, 17 de gener.

En una carta adreçada a la Comissió de la Festa dels Traginers, la Comissió dels Tonis de Taradell explica que concedir aquesta distinció és un «reconeixement a una trajectòria exemplar. La vostra tasca constant, rigorosa i compromesa en la preservació i difusió del món traginer, així com la vostra aportació al patrimoni cultural immaterial del país, us converteixen en un referent indiscutible de la cultura popular catalana. Atorgar-vos el Toni d'Honor és una manera de posar en valor no només una entitat, sinó tot allò que representeu: la transmissió de l'ofici, el respecte per la tradició, el treball col·lectiu i l'estima profunda pel territori. Compartir aquest reconeixement amb vosaltres reforça el sentit de la festa i enforteix els vincles entre comunitats que comparteixen uns mateixos orígens i valors».

Al llarg dels anys, el guardó del Toni d'Honor ha volgut reconèixer trajectòries i projectes que han contribuït de manera significativa a posar en valor la cultura, el territori i la identitat del nostre país. Han estat distingits, entre d'altres,

Casa Tarradellas, Òmnium Cultural, el programa Espai Terra, la Unitat Muntada de la Guàrdia Urbana de Barcelona, el Club Súper3 en el seu 25è aniversari, la revista Descobrir Catalunya de Sàpiens Publicacions, el programa El Foraster de TV3, la Fundació La Fageda, la Fira Mediterrània de Manresa, la pel·lícula "Alcarràs" i finalment Edicions Morera, en el 150è aniversari del Calendari de l'Ermità.

El lliurament va tenir lloc el dissabte 10 de gener al Centre Cultural Costa i Font de Taradell, en presència de l'alcaldeessa de la vila, **Mercè Cabanas**, i diferents regidories locals, juntament amb la Comissió dels Tonis i el seu president, **Josep Preseguer**. La Festa dels Traginers hi va ser representada per diferents membres de la Comissió i pel seu president, **Èric Sànchez**, acompanyats pel regidor de Cultura, **Jordi Vilanova**. Van recollir el guardó tot agraint a

la Vila de Taradell el seu reconeixement i felicitant-la alhora pel seu excel·lent treball en favor del patrimoni, les tradicions i la identitat del nostre país.

Va ser un acte molt lluït en el qual es va escollir l'Hereu de la vila i es va fer una mostra de balls de l'Esbart Dansaire Sant Genís de Taradell. **Laura Autonell**, comerciant i escriptora, va pronunciar el pregó dels Tonis d'enguany en un discurs en què va reivindicar

la necessitat de preservar la pagesia, i va posar en relleu l'ofici d'escloper, molt lligat al municipi: justament a l'espai d'exposicions del Centre hi havia una exposició dedicada al món dels esclops. Durant l'acte es van lliurar diferents premis relacionats amb el concurs d'aparadors del comerç local. Com a convidat d'honor hi havia Joan Gasó, president de l'Associació del Ruc Català, formada per una cinquantena de criadors, i propietari del Fuives, Centre Mundial del Ruc Català. En acabat hi va haver un tast gastronòmic del porc als jardins de Can Costa i Font, al costat de les Fogueres de Sant Antoni.

Felicitem la Comissió de la Festa dels Traginers per aquest reconeixement, i agraiem a la Comissió dels Tonis i a la Vila de Taradell que, dintre la seva entusiasta labor reivindicant la cultura catalana, hagi pensat en els valors que representa la nostra Festa.

Activitats a La Tempesta el mes de gener

R. Carreté · I. Prat · Fotos: La Tempesta

L'any 2026 es va estrenar a La Tempesta amb una actuació musical, a càrrec de **Ferran Orriols**, un jove de la Torre d'Oristà que va oferir una mostra de cançons de folk en català, acompanyat amb la guitarra; i alhora va presentar el seu últim disc, *Darrere els horts*, conversant amb **Joan Barnils**. Va ser el divendres 9 de gener. Durant una hora i mitja, Orriols va combinar música i conversa, explicant l'origen de les seves cançons i l'enregistrament del disc en un cobert darrere els horts del seu poble. Va interpretar títols com *Yellow roses* en català; *Ets un ben parit*; *La morronga*, cançó del poble que va aprendre de Roser Reixac, la seva mestra de música a l'escola; una cançó sobre el bandoler Perot Rocaguinarda, nascut a Oristà; *Miracle Olímpic*, dedicada a Bruce Springsteen; *Gràcies a tu*, dedicada als seus dos fills; i *Darrere els horts*. El disc ha arribat a la BBC i ara en Ferran preveu d'anar a cantar a Manchester. El públic, que omplia la sala de gom a gom, les va aplaudir molt.

L'endemà, dissabte, al migdia, per segon any consecutiu, **Elena Sixto** va presentar el seu calendari *Llunarbori del 2026* (porta ja 14 anys fent-lo). Durant més d'una hora va explicar, davant d'un nombrós públic, que és un calendari

Elena Sixto

Ferran Orriols i Joan Barnils

basat en en els tretze mesos del cicle de la lluna i també en els arbres, un per cada mes (bedoll, roure, heura, salze, vern, arç blanc...). Va explicar les característiques de cada arbre, adequat a cada mes i estació de l'any, i curiositats com aquesta: ja que cada mes lunar té 28 dies, en 13 mesos s'arriba a 364 dies i per tant, en falta un, que és el 23 de desembre, i que ha inclòs aquest any per primer cop al calendari com si fos el 14è mes, dedicat al teix. Cada mes conté també un poema, i dades com les fases de la lluna, hores de sortida del Sol, dies festius, dites populars... El calendari es pot adquirir a La Tempesta.

L'endemà diumenge, entre les 10 i les 13 h., hi va tenir lloc la primera **Trobada de Narradores**, un moviment creat per visibilitzar les dones creadores del Bages i del Berguedà. Es tracta d'un

Trobada de Narradores

espai literari i artístic que permet compartir experiències, teixir sinergies, generar xarxa i fomentar projectes creatius en clau femenina. Impulsat per **Eva Ferrer** i **Isabel Palà**, en la presentació hi van participar també **Imma Cortina**, escriptora; **Natàlia Virgili**, editora de La Bienal; **Dolors Pardo**, llibretera i editora de Parcir; i Cristina Zafra, il·lustradora. Entre totes van bastir un debat molt interessant sobre el procés d'escriptura; la importància de les llibreries com a prescriptores literàries; la de les editorials petites enfront de les grans superfícies, les plataformes i també les autoedicions amb poc rigor; els possibles punts de partida per emprendre projectes creatius; i el paper de la IA en la creació de textos d'il·lustracions, que les editores poden aprofitar però sense obviar el necessari control de la qualitat. El públic,

majoritàriament femení, que un dia més omplia totalment l'espai, en va sortir gratament impressionat.

El dijous 15 hi va haver una nova trobada del Club de Lectura de Poesia, dirigit i moderat per Sònia Moya, i que en aquesta ocasió va estar dedicat al poemari *A través*, premi als Jocs Florals de Barcelona 2022, de la música i poeta de Riudoms Glòria Coll Domingo. Els participants van analitzar la poètica de la jove autora i en van llegir i comentar diversos poemes.

Entre el 14 de gener i el 15 de febrer s'hi pot admirar l'exposició *Retalls*, de la santpedorenca Núria Viladés, mestra i il·lustradora, que presenta una col·lecció de fragments de natura amb tècniques mixtes. La mostra es va inaugurar el divendres 16 amb la presència de l'artista i un brindis amb els assistents.

Dissabte 17 es va presentar el poemari *Placenta*, de la navarclina Iris Hinojosa, amb l'autora i la poeta Sònia Moya. És un emotiu recull de poemes escrit per donar a conèixer l'experiència d'haver de rebre quimioteràpia durant l'embaràs. Els assistents en van quedar còmplices.

La programació cultural de gener es completa el dissabte 24 amb el pòdcast d'escriptura creativa *Natural* en directe, amb recomanació de llibres; amb Roger Coch, Laura Gonzalvo, Sílvia Plana i Irene Rubio; diumenge 25 amb la presentació del conte *Els germans Corb*, a càrrec de l'autor, Oriol Canosa, i de la il·lustradora, Cristina Bueno; i dissabte 31 amb *Japonisme*, un Taller de Cal·ligrafia Japonesa amb Diana Rossell.

Els Plans de Santa Caterina (I)

Isidre Prat Obradors - Fotos: Isidre Prat Obradors

On es troben i com s'hi va?

Es troben al sud-oest del terme municipal de Manresa, en un altiplà que hi ha sobre l'estació de tren de la RENFE. Allà hi ha dues coses per visitar.

Per anar-hi, pel camí més curt, cal travessar tot Manresa i travessar el Cardener pel pont de Sant Francesc. Passat aquest, s'ha de trencar a la dreta, per la pujada de la carretera C-37z (antiga carretera d'Igualada) i, un cop s'arriba a dalt al pla, agafar el primer trencall a l'esquerra (hi ha un indicador). Aleshores només cal passar per una carretereta estreta, durant uns 900 metres, tornar a trencar a l'esquerra i agafar un camí, d'uns 300 metres, que porta a la Torre de Santa Caterina, de la qual parlem avui.

Abans d'arribar a la Torre, surt un altre camí a l'esquerra que porta a un conjunt arqueològic, a només 50 metres, del qual parlarem el proper mes.

Des de Balsareny a la Torre hi ha uns 21 km. També s'hi pot accedir per carreteres

La Torre de Santa Caterina, per fora, als plans del mateix nom. Les dues obertures de sobre la porta indiquen que antigament hi hauria hagut un portal llevadís

dels afores de Manresa, per no passar per dins de la ciutat, però és més llarg. Igualment, hi ha moltes rutes per anar-hi a peu. Per exemple, es pot travessar el pont que hi ha sobre les vies del tren i agafar un camí costerut, que passa pel barri de la Guia, des d'on s'arriba a la Torre en uns 400 metres.

Com és la Torre de Santa Caterina?

És una torre cilíndrica, d'uns 10 metres de diàmetre exterior i uns 6,5 metres d'alçada. Està feta de roques diverses, sobretot de pedra sorrenca i conglomerats. Les parets són gruixudes, sobretot a la part de baix, tot i que el gruix

és decreixent en alçada. Presenta una porta d'entrada, amb llinda de pedra, i diverses espitlleres al voltant del cercle de la Torre. A la planta baixa, amb intervencions arqueològiques, s'ha pogut saber que hi havia diferents estances i s'hi va trobar una cisterna, que encara es pot veure, on cau l'aigua de la pluja.

De quin any data i per a què ha servit?

Era una torre militar de defensa, construïda el 1839, durant la primera Guerra Carlina, dotada amb artilleria i des d'on es controlava la zona estratègica del sud de Manresa, contra els pos-

sibles atacs dels carlins (així com el fortí que hi havia al turó de Puigterrà defensava la part nord). Estava envoltada per un petit fossat, que encara hi és. Més tard, es va utilitzar durant la guerra civil del 1936 i, durant el segle XX, va servir de suport de centre de telecomunicacions.

Com està actualment?

L'any 2023 es va restaurar i s'hi va col·locar una estructura metàl·lica a l'interior, en forma d'escala de caragol, acabada en una plataforma circular, a la part superior, que serveix de mirador, pel mig del qual hi passa un pal amb la senyera al capdamunt. Des del mirador es veu tot Manresa, a l'altra banda de la conca que el Cardener va anar excavant en milers d'anys, per on passa el riu i les vies del tren. El mirador també ofereix molt bones vistes de tot l'entorn (Montserrat, el Prepirineu, el Montcau...).

La Torre de Santa Caterina es troba al tram final del Camí Ignasià, que porta a la Cova, i està declarada Bé Cultural d'Interès Nacional. Per fora, s'hi pot accedir en qualsevol moment; per veure-la per dintre i pujar al mirador, la porta està oberta els caps de setmana i festius.

La Torre per dintre, on es veuen els murs amb espitlleres

L'escala de caragol interior, que acaba amb la plataforma del mirador, col·locada el 2023

Motor Balsareny, mig segle després

Jacint Orriols · Fotos: Arxiu Motor Balsareny

A Catalunya hi ha hagut des de sempre molta afició als esports de motor; ja als inicis del segle passat, a Barcelona, s'hi van disputar importantíssimes curses tant de motos com de cotxes. Entre els anys 1900 i 2000, Catalunya va ser —juntament amb el País Basc i València— el gran centre de la indústria motociclista d'Espanya, i és un dels territoris d'Europa amb més marques pròpies. Se sap que a Catalunya, en aquest període, s'hi van arribar a fabricar més de 80 marques diferents de motos, algunes de les quals amb renom internacional: Derbi, Ossa, Bultaco, Montesa, etc. En cotxes, foren moltes menys, però molt famoses: Pegaso, Hispano Suiza i altres. És cert que moltes d'aquestes 80 marques no passaren de fer només uns prototips o bé sèries molt curtes.

En paral·lel amb aquesta incipient indústria, el fet de voler organitzar competicions, va comportar l'aparició, arreu del nostre país, de múltiples clubs i escuderies a l'empara de les respectives federacions de cotxes i motos tant en l'àmbit estatal com en l'autonòmic. En aquest context, el Bages, el Berguedà i Osona han es-

tat comarques molt actives tant en l'organització de proves com en el descobriment de pilots d'ambdós sexes. Com a exemple, ben a prop nostre tenim en ple funcionament el Moto Club Manresa, que fou fundat l'any 1949.

Els aficionats de Balsareny, amb l'objectiu d'organitzar algunes competicions, també volguérem tenir la nostra pròpia entitat, de tal manera que l'any 1975 naixia "Motor Balsareny" amb la seu social ubicada a la plaça de l'Ajuntament, número 1, als baixos de la casa de la família Sant-Rimbau. Abans de disposar d'aquest local, les reunions prèvies a la constitució es celebraven al bar de la zona esportiva, aleshores regentat per la família Bajona.

De l'equip fundacional en sorgí aquesta primera junta directiva:

Eugenio Salomón Pastor, president

Josep Maria Badia Pons, vicepresident
Julio Salomón Pastor, tesorero
Jacint Orriols Alsina, secretari

i els vocals següents:

Félix Pastor González
Pere Peix Pedrol
Manolo Ubiñas Sánchez
Armando Nicolás Jové
José María Fernández Pastor
Antonio Otero Montenegro
José Ángel Fernández Pastor
Ramon Bovet Ballús

Més endavant, també van formar part de l'equip directiu:

José Antonio Toro Ávalos
Pere Rubio Mas
Maria Carmen de Miguel Fernández

Els estatuts foren aprovats per la Real Federación Motociclista Española en data d'1 de setembre de 1975 i per la Federación Española de Automovilismo en data de 7

de novembre del mateix any, atès que encara no existien les federacions catalanes; només aquesta darrera tenia la subseu anomenada Federación de Automovilismo de Cataluña y Baleares, i sempre —recordem que en aquells anys encara vivíem en dictadura— ambdues federacions estaven supervisades per la Delegación Nacional de Educación Física y Deportes.

El club va arribar a tenir 105 socis, als quals se'ls informava periòdicament per mitjà d'una circular amb el logotip de l'entitat Motor Balsareny i la paraula "Noticias". Els socis podien entrar gratuïtament als actes que organitzava el club i aquest es feia càrrec, en el cas dels socis pilots, de l'import de la inscripció d'aquests en les diferents competicions en què participaven.

L'entitat deixà d'existir només tres anys després de formar-se, per acord pres en la junta directiva del dia 8 de març de 1978 (potser s'havia d'haver convocat una assemblea...), segurament per les dificultats inherents a l'organització de competicions de motor i a la manca de directius. Podria ser doncs l'entitat de Balsareny de més curta durada. >>>

Carnet de soci

Eugenio Salomón. Ossa 175 cc. Pujada a Montserrat, any 1970 (?)

Fèlix Pastor. Mini 1000. Circuit de Montjuïc, any 1970 (?)

Mentre va estar activa va organitzar les següents proves, en la categoria de motos.

30 de novembre de 1975. 1ª Pujada Tot terreny al Pla de Calaf

Era la primera competició que organitzava l'entitat; tot i no ser puntuable per a cap campionat, per un seguit de circumstàncies s'hi van inscriure els equips oficials de les marques Ossa, Bultaco i Montesa. En una matinal d'una rivalitat extrema, i amb 58 participants, en van sortir guanyadors, per aquest ordre, Toni Elias, Ton Marsiñach, Narcís Casas i Esteve Soler; l'aficionat recordarà prou bé aquests quatre famosos pilots. Per part local hi participaren Francesc Ribalta, Pere Peix i Jacint Orriols.

6 de juny de 1976. 1r. Tot Terreny de Balsareny

Qui coneix aquesta especialitat ja sap de les dificultats que comporta participar-hi i també organitzar-la: recorregut molt llarg, prova d'acceleració, tram cronometrat, etc. Amb una participació de 23 pilots, en resultaren guanyadors Ton Marsiñach, Eudald Fornells i Toni Casals. Del nostre poble hi prengueren part Pere Peix i Salvador Peix.

31 d'octubre de 1976. 2a Pujada Tot Terreny al Pla de Calaf

Igualant l'èxit de l'edició precedent, s'inscriviren a la prova 51 pilots i en van resultar guanyadors Ton Marsiñach, Ricard Pio, Josep M. Vilajoana i Eudald Fornells. La participació local va estar formada per Francesc Ribalta, Pere Peix, Salvador Peix i Jacint Orriols.

Altres iniciatives 25 d'abril de 1976. Festa Major

L'entitat portà a Balsareny l'espectacle "Diaboliks", a càrrec del Moto Club Manresa, en una matinal que es celebrà al camp de futbol, on uns intrèpids pilots de cotxes i motos van fer tot tipus de malabarismes, acrobàcies i posaren al límit homes i màquines bo i travessant foc, parets, fent salts espectaculars, etc. Tres dies després, s'organitzà en el mateix recinte una prova d'habilitat per a bicicletes, motos i cotxes.

26 d'abril de 1977. Festa Major

Com en l'any anterior, s'organitzà en el camp de futbol una prova d'habilitat per a bicicletes, motos i cotxes.

Mentre va estar actiu, Motor Balsareny va col·laborar amb la Festa dels Traginers bo i organitzant les curses al castell (en aquest cas d'èquids) i ajudant als amics de l'escuderia Gironella en l'organització de les seves proves. En el moment de cessar l'activitat, el

club havia presentat a la Federació el projecte de competicions per a l'any 1977; aquestes eren la 2a edició del Tot Terreny de Balsareny i la 3a edició de la Pujada Tot Terreny al Pla de Calaf. També es preveia la celebració de les primeres 6 Hores de Resistència Tot Terreny Festa Major de Balsareny, a celebrar el dia 24 d'abril.

Més endavant, l'any 1981, ja sense el nom de Motor Balsareny, alguns aficionats arribarem a un acord amb l'Ajuntament per poder fer entrenaments a l'antic abocador municipal a la zona de Cal Cansalada. L'any 1983 també col·laborarem amb la Unió Ciclista Alt Llobregat en l'organització d'una prova de trialsin (trial amb bicicleta), que es va celebrar a la falda de la muntanya del castell, puntuable per al Segon Trofeu de la Generalitat de Trialsin.

Pilots locals

Segurament la primera persona de Balsareny en obtenir la llicència per participar en curses de motor, en aquest cas de motos, fou Eugenio Salomón, qui amb una moto marca OSSA, transformada per ell mateix, participà en algunes pujades en costa de velocitat. Probablement també, el primer pilot del nostre poble amb llicència

d'automobilisme fou Fèlix Pastor, qui amb un Mini 1000 participà en el prestigiós trofeu Joan Jover al mític circuit de Montjuïc (és l'única persona de Balsareny que haurà rodat en aquell circuit); més endavant, amb un Seat 1430 participà en alguns ral·lis amb la companyia com a copilot de Pere Peix.

També en Jaume Jubert participà en alguna pujada en costa, en la categoria de cotxes; i pel que fa a motos, d'aquella època cal esmentar els pilots que ja s'han relacionat com a participants en les curses locals, destacant que també alguns d'ells ho feren en altres curses arreu de Catalunya.

Aquesta va ser la llavor que feu que a posteriori sorgissin altres bons pilots, com ara Toni Ovalle, Antonio Ledesma, Jordi Farrés i Àngel Santasusana; i actualment el fill del Jordi, Guillem Farrés, que competeix en el campionat del món de motocròs, i Jordi Galera, que participa en el campionat d'Espanya i del món d'Enduro (abans Tot Terreny).

En breu, és previst de dipositar tot el fons documental d'aquesta entitat a la Biblioteca Pere Casaldàliga, de Balsareny.

Jacint Orriols. Ossa 250 cc. Pujada a Montserrat, 16.3.1975

Els inicis de tot plegat

Laila González Pujades · Fotos: Wikipedia

Segle VI a.C., antiga Grècia. Sí, noies, cal que anem uns dos mil tres-cents anys enrere per arribar als inicis de tot plegat, als inicis de la concepció de desigualtat entre homes i dones i, per tant també, del masclisme. De fet, tal com diu la filòsofa **Ana de Miguel**: si no busquem en la història, no entendrem res sobre la persistència de la violència contra les dones avui dia.

Coneixeu el llibre *El món de Sofia*, de **Jostein Gaarder**? La jove protagonista fa un viatge cronològic en el temps i es troba amb diversos filòsofs; aquests li expliquen les seves teories i així ella va trobant resposta a preguntes com ara qui som o d'on venim. Avui us vull compartir un fragment del llibre, molt revelador sobre la desigualtat de gènere:

Aristòtil li està fent el seu discurs a Sofia:

«—La vida en societat és l'esdevenir natural de l'home. Viure en comunitat ens converteix en homes.

Ja fa estona que parlen i la Sofia observa:

—Però, parles sempre de l'home, els homes... Et refe-

reixes a l'ésser humà, oi? Incloent la dona.

—No. A la dona li manca alguna cosa: en la procreació la dona és passiva, només rep, mentre que l'home és actiu, el que dona. Per això crec que el fill només hereta les qualitats de l'home. **La dona és un home imperfecte.**»

Sí, aquesta afirmació forma part de l'ideari del gran Aristòtil: un dels pares de la filosofia occidental. Podríeu pensar que això és tan antic que ja no té sentit referir-s'hi. Doncs tot al contrari: les idees que els filòsofs i pensadors de l'època van predicar sobre la superioritat dels homes han acabat quallant de valent per a la resta de la història, fins al dia d'avui.

Actualment només cal sentir l'afirmació que Aristòtil feia per adonar-se que, tal com la biologia ha demostrat, és del tot incorrecte —ja que rebem el 50% de càrrega genètica de cada progenitor—. Tot i així, independentment del valor científic, la idea de desigualtat va quedar molt ben arrelada.

Jostein Gaarder continua explicant en el llibre: «és lamentable que un filòsof tan important s'equivoqués tant en la seva visió de la dona.

Plató i Aristòtil. Detall de L'Escola d'Atenes, de Rafael

Per desgràcia, i el més greu, és que la seva visió es va imposar a l'Edat Mitjana. L'església va heretar d'aquesta manera una concepció misògina de la dona.»

Però Aristòtil no va ser l'únic a sembrar idees de subordinació de la dona a l'home. La concepció que les dones són inferiors als homes es troba en tota la història de la filosofia occidental, en els discursos de tots els grans pensadors.

Plató, l'altre gran pare de la filosofia occidental, al segle V a.C., va escriure i teoritzar que les dones són inferiors intel·lectualment, físicament i moralment als homes. A la seva Acadèmia de filosofia hi estava absolutament prohibida l'entrada a les dones. El mateix Plató deia: dono gràcies als déus per tres coses: la primera, per no haver nascut dona.

De fet, les societats grega i romana, bressol de la democràcia i les bases de la societat occidental, van ser totalment excloents amb les dones. Sense anar més lluny, a l'antiga Grècia les dones tenien prohibida l'entrada a les àgors, espais oberts de reunió, centre de la cultura i la política a les polis. (Algú us havia comentat aquest fet a classe d'Història, a l'escola?).

Més endavant, hi continuem trobant teories com les de **Rousseau**, filòsof del segle XVIII: les dones hi són per a fer la vida dels homes més fàcil i agradable. En el seu tractat pedagògic menciona que cal educar a les nenes per a tal finalitat.

El també filòsof **Friedrich Nietzsche**, recollint les seves principals idees en l'obra *"Així parlà Zaratustra"* (1883), esmenta el consell: «si vas amb dones, no oblidis l'assot».

Així doncs, la desigualtat que existeix avui en dia no s'ha de concebre com a natural. És provocada pel fet de venir d'un sistema de dominació patriarcal. La desigualtat és una idea apresada i interioritzada. Saber tot això canvia la percepció de la història i del present: **la lluita per la igualtat és dura, perquè allò contra el que lluitem ve de molt lluny.**

Per acabar la seva conversa amb Aristòtil, Sofia etziba: «Estic farta que els filòsofs siguin sempre homes! No és hora de canviar una mica?»

Què li respondríeu, a la Sofia? Quantes dones filòsofes us venen al cap, les seves idees i obres? Potser resulta que les coses no han canviat tant, o gens, des de fa segles.

Escif de ceràmica àtica, c. 420 a.C.

Posar seny a l'àmbit polític

Balsareny Educa · Imatge: Chat GPT

Cap allà al segle XVIII els pensadors del temps de la Il·lustració estaven convençuts que, quan la població estigués il·lustrada —és a dir, hagués passat per l'escola i “sabés de lletra”—, sempre més seria sensata i hauria après a formular judicis i a prendre decisions assenyades, basades sobretot en la raó. Vana il·lusió!

Aquests últims anys, a escala global, estem assistint a una evident caiguda de la racionalitat en la política. Com a actors i com a receptors: podem observar una pràctica política cada vegada més forassenyada, plena d'insults i de mentides, orientada a seduir votants recorrent a les emocions com a estratègia manipuladora; una política que menysté la raó dialògica i converteix els debats parlamentaris en espectacle, com les lluites dels gladiadors romans. Tot plegat, sovint, vulnerant de manera sistemàtica el dret internacional i trepitjant els drets humans. Sens dubte caldria una profunda revisió que posés seny a tanta disbaixa.

Davant d'aquesta realitat, no podem projectar tota la culpa sobre la classe política —tot i que en tenen una bona part—; no ens podem oblidar del paper dels mitjans de comunicació, del poder financer ni de nosaltres mateixos, els votants que, a través de les

urnes, donem entrada, per activa o per passiva, a personatges que mai no haurien d'accedir al poder polític. Tots en som, d'alguna manera, corresponsables.

Per donar des de la ciutadania una millor resposta a aquesta situació, sembla imprescindible que aprofundim en l'educació política. Joves i adults.

Malgrat els esforços d'alguns docents, l'escola com a institució habitualment o bé ha adoctrinat o bé ha obviat aquesta qüestió. Més enllà de l'escola, tampoc no s'ha treballat de manera seriosa. Sens dubte, existeix un enorme buit en educació política. Potser caldria, primer de tot, prendre plena consciència

d'aquesta realitat. En tot cas, sembla urgent educar i educar-nos per fer-hi front.

Educar-nos per entendre com, de manera interessada, ens manipulen les **emocions** perquè substitueixin el judici racional, amb l'objectiu de deteriorar la nostra capacitat de **raonar** i de prendre decisions assenyades.

Educar-nos per activar la **memòria històrica** i prendre consciència d'on van conduir determinats moviments polítics durant el segle passat i on ens estan portant en l'actual.

Educar-nos per analitzar amb rigor les **notícies**, diferenciant les que estan ben contrastades, entenent-ne la intenció i

els interessos que s'amaguen darrere de cadascuna i detectant les que no són fiables i les falses.

Educar-nos per no quedar atrapats en la **postveritat**, on —en lloc de tenir en compte la realitat objectiva, els fets— es valida qualsevol afirmació del líder de torn, per més inversemblant que sigui.

Educar-nos per dir no a la **política de l'espectacle** i dels insults, i posicionar-nos a favor de la dialògica parlamentària.

Educar-nos per posar-nos a favor dels **drets humans**, sense fer trampes al solitari.

Educar-nos per entendre millor els vincles entre el **poder polític, el poder financer i el poder mediàtic**, així com el paper que tenim com a votants en aquesta xarxa.

Educar-nos per deixar de projectar tots els mals exclusivament sobre la classe política, desenvolupar la capacitat d'autocrítica i entendre que, en major o menor mesura, **hi estem tots implicats**, de manera que tenim el deure social de mantenir-nos proactius en la gestió de tots aquells afers que ens afecten com a comunitat.

Ara més que mai hem de repensar seriosament com eduquem i com ens eduquem per fer front a aquest panorama. Se'ns ha girat feina!

LA PAROCKIA

cafeteria musical

Barcelona, 4 - BALSARENY
Tel. 93 820 04 32

laparockia@gmail.com
Facebook: parockia

bonArea

Carrer del Nord, 1 de Balsareny - Tel. 935 63 79 26

Inauguració del Grup Escolar Marqués de Estella (i III)

Joan Craviotto • Fotos: Arxiu Joan Craviotto

Abans de reprendre el fil de la crònica de l'acte inaugural de les escoles que va difondre en la seva edició del 14 de novembre de 1927 la *Hoja Oficial de la Provincia de Barcelona* penso que és oportú fer una breu introducció que ens serà útil per situar-nos en el transcurs dels esdeveniments d'aquell dia. En el seu moment, *Unión Patriótica* va ser un partit únic fundat per Primo de Rivera per a reemplaçar els partits polítics, ara prohibits. La creació del partit únic és l'essència dels estats totalitaris i té com a finalitat exercir el control i l'adoctrinament polític: cal estructurar en un pensament únic els principis ideològics del conjunt de la ciutadania, a banda de reclutar l'elit política i els càrrecs públics, que supervisaran amb un control estricte i absolut els fonaments i les estructures de l'estat. A Catalunya, el nou partit, dirigit per Andreu Gassó Vidal, no va tenir gaire recorregut perquè la seva base social fou molt exigua, insuficient del tot. La militància primorriverista, sota el lema "*Patria, Religión, Monarquía*", n'aplegà partidaris del manteniment de l'ordre, defensors d'idees conservadores i dels valors tradicionals, buròcrates giracamisets, però també oportunistes que volien treure profit de la seva afiliació al partit, aduldors de tota condició, ressentits socials i

Bandera de la UP local, extreta del llibre: Balsareny, història en imatges

de tot plegat, i ingenus amb la fe del carboner. Van ser coneguts popularment amb l'eufemisme irònic de pupins. Prosseguim ara amb la notícia publicada:

«EN UNIÓN PATRIÓTICA

Terminado este acto, trasladáronse autoridades e invitados al local de Unión Patriótica, cuyo salón, espacioso y bien adornado, se llenó por completo.

El jefe local pronunció breves palabras para señalar el júbilo del pueblo y de la Unión de un modo especial por la inauguración del Grupo Escolar Marqués de Estella; dirigió luego un cariñoso saludo a las autoridades y asistentes al acto, y terminó

diciendo que allí se está dispuesto a trabajar en bien de Balsareny y de España.

Habló después el señor Gasó y Vidal, jefe provincial de Unión Patriótica, diciendo que le satisface en extremo ver la compenetración de ideales entre los elementos directivos del pueblo y la Unión Patriótica del mismo, haciendo consideraciones acerca del número de afiliados y enalteciendo el patriotismo.

Se fijó después en lo que significa dar el nombre de Marqués de Estella a las nuevas Escuelas, que sintetizó diciendo que es rendir un tributo al primer maestro de España, al hombre que ha sabido infiltrar en los ciu-

dadanos el sentimiento de amor a España, haciéndoles ver la necesidad de sentir muy hondamente los problemas nacionales y procurar la reforma de las costumbres.

Y terminó afirmando que Unión Patriótica, que es una escuela de ciudadanía, ha de ver siempre con buenos ojos todo cuanto se haga para engrandecer a España.

Ambos oradores fueron muy aplaudidos, y el general Milans del Bosch, al levantarse el acto, hizo constar que se rendía un tributo al delegado gubernativo señor Azpiazu, por su gestión acertada.

REGRESO A BARCELONA

Eran más de las cuatro cuando se daban por terminados los festejos organizados con motivo de la bendición y oficial inauguración de las escuelas; a la puerta de Unión Patriótica se agolpaba el pueblo que quería despedir a las autoridades. La banda militar que había ejecutado en la plaza varias piezas de su repertorio, tocó la Marcha Real, y tomaron sus autos el capitán general, el gobernador civil, el Conde de Figols..., despidiéndoles con aplausos y vivas.»

Afegim que la banda militar "*Batallón de Montaña Reus, número 6*", en contra del que el seu nom fa suposar, va estar aquarterada a la caserna del Carme de Manresa, >>>

Sensada Solà

assessors

ssa@sensadasola.com

Ctra. Berga, 14
Balsareny

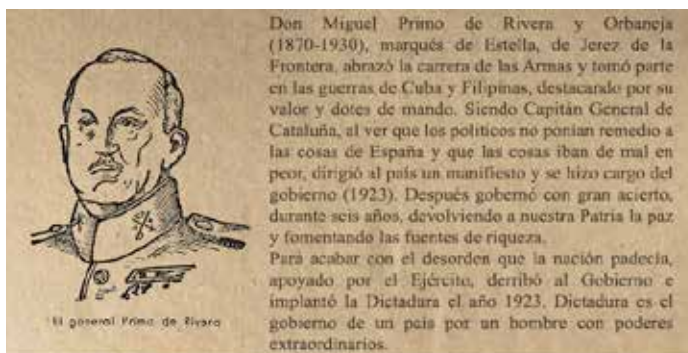
Tel. 93 8396230 Fax 93 8200020

on periòdicament s'anaven relevant diverses guarnicions d'arreu. El Batalló de Reus s'hi incorporà el 1906 i hi estigué fins el 1932. Fou força popular entre els manresans, ja que, a més d'acompanyar la tropa en les desfilades militars, jures de bandera, etc., participà en celebracions locals, com ara processons i, fins i tot, en balls públics. El març de 1965 la caserna tançà amb forrellat portes i fines-tres per sempre més.

Seguim per acabar de tancar la notícia:

«*Persona muy amante de los niños decía al despedirse de buenos amigos en Balsareny: «Se ha inaugurado este grupo escolar que lleva el glorioso nombre del Marqués de Estella el mismo día que se cumplen cincuenta meses del golpe de Estado. Sería ocasión de decirles a estos niños que han de ser unos buenos ciudadanos, que dentro de cincuenta años recuerden con placer este día y muestren a los niños de aquella época el cambio que se operó en España cuando se quiso que caminara por las vías de la recta administración y de los sanos ideales.»*

Segurament el que per als pupins va resultar motiu d'orgull i merescuda reputació social i de prestigi per al poble a través de la nova escola, que, segons anunciaven, obria camí cap a la virtut, va ser per a bona part del comú de la gent causa de descrèdit i de notòria deshonra. Tot plegat, un des-

Primo de Rivera segons l'enciclopèdia escolar clàssica que es va fer servir a l'Escola Nacional Franquista

propòsit que es va viure, no tenien altres tornes, amb la llengua lligada, per cautela. Si més no, amb un mutisme imposat per la fatalitat de la Dictadura.

No cal fer una anàlisi gaire rigorosa sobre els fets i circumstàncies que es van viure en aquell remot dia per arribar a la conclusió que, al cap i a la fi, esdevingué més un acte laudatori i de reverència incondicional al dictador Primo de Rivera, a l'ensem que propagandístic del seu règim, que no pas una cerimònia d'inauguració digna d'una institució escolar que, per a més greuge, va ser sufragada totalment amb els quartos de la flaca butxaca dels veïns del poble, en la seva gran majoria gent de pa i senalla.

En arribar aquí, poso fi a aquest relat amb una breu experiència personal viscuda. El Capità General de Catalunya, general Barrera, en la seva arenga patriòtica (vegeu *Sarment* 561, desembre 2025) digué: «... que el nombre puesto (Grupo Escolar Marqués de Estella) en el frontispicio de ella es como un maleficio, pues significa

que donde está no puede entrar otra cosa que no sea pensar en la patria, por la patria y para la patria ...».

Quaranta anys després jo mateix entrava i sortia per aquella porta com a alumne dels "Nacionals", això és, de la *Escuela Nacional Española*, dit d'una altra manera, de l'escola nacionalcatòlica que va instaurar el règim franquista, i puc donar fe que tenia raó del tot, el general. En aquell temps, vam aprendre abans els exercicis d'instrucció ca-

sernària de la tropa infantil que no les primeres lletres. És a saber, no es podia entrar a l'escola si abans la bandera no s'havia desplegat, entonant a plena veu, alhora i marcialment afilerats, com era preceptiu, el Himno Nacional, és a dir, *Cara al sol*. I ja, dins l'aula, sota el lema de *Patria, Religión y Familia* (veieu la semblança amb el de l'any 1927), guardàvem respecte i obediència cega a tota hora, sota el testimoni inquietant del *Caudillo*. A l'ensem, acceptàvem amb submissió incondicional la disciplina i el càstig físic amb dolor corporal inclòs, com a instrucció moral, sota la mirada imperturbable de *José Antonio*, situat a l'altre costat del Sant Crucifix, i que, ves per on —vaja, a quina situació tan inversemblant ens mena el desenvolupament dels fets quan van seguint el seu propi curs!—, era fill del mateix *Marqués de Estella*.

Benedicció de la bandera de la Unión Patriótica local (1927)

Carns Capdevila
criança elaboració pròpia
productes artesanals

Jacint Verdaguer, 9 - BALSARENY
Telèfon 93 820 02 86

Carme Galera
roba de vestir

roba per nadons, roba per nens i nenes, roba per nois i noies, roba per adults, roba per la llar. llistes naixement

a la crta. de Berga 3, telf. 938 396 246, de Balsareny

Un llibre de Marc Selgas sobre economia mundial

Ramon Carreté · Imatges: Marc Selgas

El balsarenenc **Marc Selgas i Cors** ha coeditat, conjuntament amb la doctora canadenc Renata Thiébaud el llibre *Geopolitical and Economic Consequences of Trade Policies and Tariffs* (Conseqüències geopolítiques i econòmiques de les polítiques de comercials i aranzelàries), constituït per una quinzena d'estudis signats per més de vint autors de tot el món. El volum l'ha publicat el passat mes d'octubre l'editorial científica nord-americana IGI Global Scientific Publishing. Com el títol indica, el volum tracta sobre les conseqüències de la guerra comercial que s'ha generat a nivell mundial després de l'accés de Donald Trump a la Casa Blanca.

A més de ser coeditor de tot el llibre, en Marc n'és l'autor de dos capítols: l'un sobre l'estratègia geopolítica de les polítiques comercials de la Xina, entre l'autonomia estratègica i la influència global; i l'altre, sobre el paper geopolític de la Unió Europea en l'era de les guerres comercials. Ja es veu que tant els dos assaigs d'en Marc com en la resta del llibre, hi ha un alt nivell d'anàlisi sobre unes matèries de gran complexitat.

El llibre es pot adquirir en aquest enllaç del web d'IGI Global, en tapa dura o rústica i també en edició digital, on es poden comprar també els capítols solts, per si algú vol llegir tan sols els escrits d'en Marc, o altres.

Marc Selgas i Cors va néixer a Balsareny el 1981, i va ser regidor de Cultura del nostre Ajuntament pel grup Via Alternativa Independent entre 2003 i 2007. Llicenciat en Ciències Polítiques i de

l'Administració i doctor en Estudis Interculturals per la UAB, actualment està cursant un segon doctorat en Economia i Innovació a la Universitat del País Basc, mentre és professor associat a la Universitat de Barcelona i professor titular a EAE Business School, a Barcelona Culinary Hub i a l'EUHT de Sant Pol de Mar. Especialitzat en la transformació socioeconòmica de la Xina, la meritocràcia política i l'aplicació de la intel·ligència artificial en l'educació i el desenvolupament de les organitzacions, ha publicat nombrosos articles i llibres i ha participat en conferències internacionals com ara a l'ICCSR de Londres o el Congrés Internacional d'Estudis Xinesos a Bilbao.

Contingut del llibre

L'increment de les polítiques comercials proteccionistes està remodelant l'economia internacional, desestabilitza els mercats, tensiona les relacions diplomàtiques i afecta la cooperació internacional i la seguretat del món. Comprendre aquestes

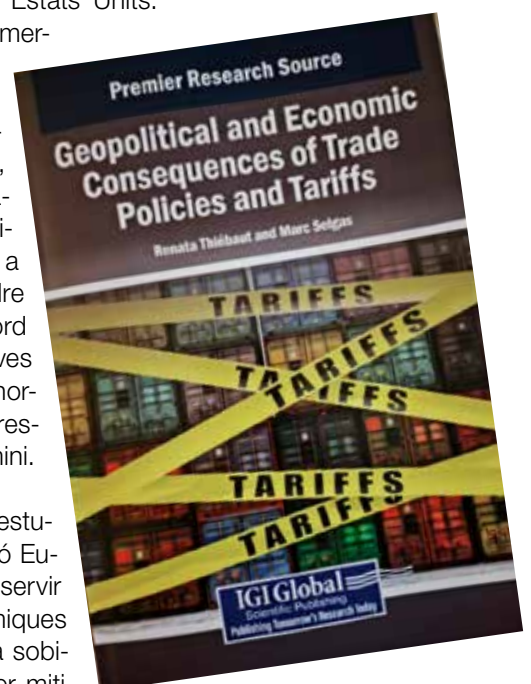
dinàmiques és important per intentar preveure l'evolució política i promoure estratègies d'estabilitat en un entorn cada cop més incert.

Pel que fa als dos capítols escrits pel Marc, en el primer tracta de la geopolítica comercial xinesa, analitzant com la Xina aprofita el comerç per ampliar la seva influència global en un ordre internacional canviant, davant l'escalada de les tensions amb els Estats Units. L'estratègia comercial xinesa no és tan sols una política econòmica estatal, sinó una estratègia geopolítica destinada a remodelar l'ordre global d'acord amb les seves preferències normatives i interessos a llarg termini.

I en el segon estudi com la Unió Europea pot fer servir eines econòmiques per defensar la sobirania i influir per miti-

gar les amenaces externes. Examina, entre altres coses, els fonaments interns del mercat únic i el poder regulador de la UE; la seva postura respecte als Estats Units, la Xina i Rússia; els seus instruments de govern econòmic; les implicacions geopolítiques per a altres zones, i els seus intents d'estabilitzar un ordre multilateral fragmentat.

Felicitem en Marc per haver contribuït amb aquest dens volum a posar una mica de llum en uns moviments globals convulsos que la majoria observem amb lògica preocupació però sense comprendre'n prou l'abast ni les implicacions subjacents. El seu treball ens facilita perspectives noves per entendre una mica més aquest món que, en paraules d'en Pau Bròquil, és un "món de mones". Justament en Marc està preparant per a aquest estiu l'edició d'un nou llibre, del qual és coautor, que versarà sobre les polítiques econòmiques de Donald Trump. Segur que no serà menys interessant que aquest.

Cartografia de l'esperança', un nou llibre de Jordi Corominas i Joan Albert Vicens

R. Carreté · Imatges: Jordi Corominas · Joan Albert Vicens

A mitjan novembre de 2025 l'Editorial Claret va publicar *Cartografia de l'Esperança*, l'última (per ara) obra del tàndem Corominas-Vicens, dos balsarenyencs que han col·laborat ja en nombroses publicacions de caire filosòfic, com ara sobre les obres de Xabier Zubiri, entre altres. Vicens ha publicat recentment *Humans a Auschwitz* i Corominas *Entre els déus i el no-res*; a més, Jordi Corominas és, juntament amb Llorenç Planes, coautor de les novel·les *Morir a cavall dels vents* i *El cantó fosc del Cadí*. Obres totes de les quals ens hem fet ressò en aquestes pàgines.

Cartografia de l'esperança convida a reflexionar sobre què pot esperar la humanitat del segle XXI. En un context d'incertesa i angoixa social, els humans estem perdent l'esperança a nivell individual

i col·lectiu i sembla que tot el món se'n va definitivament en orris. Enfront d'aquest pessimisme generalitzat, els autors plantegen com podríem trobar encara un sentit positiu a la vida, i conviden els lectors a plantejar-se preguntes sobre la realitat política, social, tecnològica i econòmica.

Amb un estil planer i entenedor, el llibre combina reflexions filosòfiques amb testimonis humans que plantegen compromisos ètics; i

proposa cartografiar —com en un mapa— les esperances humanes perquè no ens deixem arrossegar pel corrent de la desesperació i puguem acabar arribant a un port raonablement bo. És una crida a debatre quins camins ens podrien ajudar a aconseguir que el futur sigui més humà —o menys inhumà del que pinta.

Per a més informació, podeu veure l'acte de presentació del llibre a Barcelona al web

d'Editorial Claret, i també al web de 3Cat el programa Signes del temps de 21 de desembre de 2025, on Corominas és entrevistat en relació a aquest volum.

Per cert, que els dos autors estan a punt de publicar un altre llibre, que portarà per títol *Extrema dreta: què ens hi juguem?* L'esperem amb candeletes.

Resposta a Imatges de Balsareny

Isidre Prat Obradors · Foto: Isidre Prat

La imatge correspon a la cara nord de l'església romànica del Castell de Balsareny. La foto és del dia 5 de gener, el dia que va nevar a Balsareny i a bona part de Catalunya. Per això veiem el color blanc de la neu, sobretot a les teulades de l'església i al damunt dels xiprers. Costa una mica de reconèixer, perquè no es veu la porta d'entrada ni el campanar d'espadanya. De fet, ja vàrem veure i parlar d'aquesta església en una foto d'aquesta secció, el mes de novembre de 2024. Aleshores la foto mostrava l'absis

des de fora, al costat est. En canvi, ara, veiem en primer pla, un annex rectangular del segle XVII, que per dintre acull la sagristia i una capella i és on es venera la imatge de la Mare de Déu del Castell. A la dreta també es veu una part de la paret nord de la nau central.

L'església està documentada de l'any 1039 i la seva història ha estat sempre vinculada al castell. Podeu trobar més detalls d'aquest monument, com els seus trets romànics característics, en el número 550 del *Sarment* (novembre del 2024).

És una imatge força insòlita, donat que no neva cada any a Balsareny. Enguany, en canvi, els Reis de l'Orient ens van portar la neu. El dia 5 al migdia, el paisatge que es podia gaudir en llocs com la pujada del Castell, amb un

dit de neu que s'aguantava sobre les branques dels arbres, era realment idíl·lic.

En l'apartat de meteorologia del mes podeu veure una altra foto d'aquell dia nevant a Balsareny.

Ara fa... 43 anys. Primera edició de la fira 'El pagès i el seu entorn'

Selecció: Joan Prat · Fotos: Jordi Sarri

Aquest any en farà 43 de la primera edició de la fira "El pagès i el seu entorn", que es va celebrar el mes de maig de 1983, tot i que l'any anterior ja s'havien celebrat alguns actes per part de la pagesia amb motiu de Sant Isidre. El 1983 feia tan sols un mes de les segones eleccions municipals, que havia guanyat CIU amb 6 regidors, per davant del PSC que en va tenir 5; i encara feia menys que Jaume Rabeya, amb 32 anys, era proclamat nou alcalde de Balsareny. La fira s'ubicà al carrer Travessera i el Sarment ho explicava així:

«Els propassats dies 14 i 15 de maig vàrem aplegar-nos tots els balsarenys entorn de la pagesia per tal de celebrar la diada de Sant Isidre, patró dels pagesos. Enguany s'ha començat aquesta festa comptant amb el petit precedent de l'any passat, en què varen tenir lloc alguns actes.»

»El cos central de la fira va ser una mostra de maquinària agrícola i ramadera força completa, tenint en compte que, ara, es celebraven l'ExpoBages a Manresa i la Fira de Solsona. [...]

»Va ser presentat al poble el remolc cisterna antiincendis que recentment ha adquirit la Cooperativa Agropecuària de Balsareny. Es tracta d'un remolc acoblable a qualsevol tractor i pot tenir, a més a més, altres utilitats, com és ara la neteja de carrers, l'abastament d'aigües en casos necessaris, regatge... [...]

»Es va inaugurar la fira amb l'assistència del conseller adjunt a la Presidència de la Generalitat, Sr. Miquel Coll i Alentorn, qui va lloar la iniciativa d'aquesta festa. Seguidament va inaugurar, en presència del consistori, la nova depuradora d'aigües. També li fou mostrada la Llar d'Avis com a mostra d'una de les obres importants realitzades a Balsareny [...]

A la fira hi va haver gresca per la mainada a la plaça de la Mel, el Foc de Sant Isidre i al seu voltant un ball popular que gaudí d'una extraordinària participació. El matí de diumenge es va fer un concurs d'habilitat amb tractors. El Club Ciclista del Berguedà va fer una exhibició de trials i a la tarda un concurs de tallada de troncs a l'estil basc. Un dels actes que va despertar més expectació,

per la seva raresa, fou la fumada de pipa al Casino. El guanyador fou Mn. Joan Bajora, que va batre el record de la comarca amb una hora, 3 minuts i 50 segons. També es va instal·lar una tómbola

pro-Casal, que va ser un èxit total: es varen recaptar 68.000 pessetes.

La fira es va celebrar durant set anys, fins al 1989, i després es va deixar de fer.

EL PAGÈS I EL SEU ENTORN

1ª edició DALSARENY

14- 15- maig -1983

FESTES DE SANT ISIDRE 1983
FIRA - EXPOSICIÓ
DE MAQUINÀRIA AGRÍCOLA I MATERIAL PER A RAMADERIA
BALSARENY 14 I 15 DE MAIG

DISSABTE, 14

Matí, 10,30.- Demostració de Maquinària agrícola a la fira "el Llebró de Trascastell"

Tarda, a les 4.- a la Plaça de la Mel i per a tota la mainada: Jocs - Curules - Cançons... amb el grup d'animació "Taranet - Bonaigua".

a les 5.- Obertura oficial de la fira "EXPOSICIÓ"

Veure, a les 10.- A la Plaça de la Mel: "GRAN FOC DE SANT ISIDRE" - cocai i vi bo per a tothom. Seguidament, revetlla popular, ballaruga amb balls tradicionals de pagès i d'alta muntanya a càrrec del grup "Tururut - Bonaigua" (amb premi especial al pagès més ben quarrit).

DIUMENGE, 15

Matí, a les 9.- Missa en honor de Sant Isidre. Seguidament, a la Plaça de l'Exposició es besseiran tractors, motoscolters i eines de pagès.

a 2/4 d'11.- a la Plaça de la Mel, gran cursa de tractor amb remolc, amb obsequi a tots els participants.

a la tarda:

a 2/4 de 5.- Plaça de la Mel, tallada de troncs (a l'estil basc) amb trofeu per al guanyador.

a 7/4 de 7.- al Centre Instructiu i Recreatiu, Concurs de "Fumada amb Pipa", organitzat pel Club del Bages. Trofeus als guanyadors.

CLAUSURA DE LA FIRA I EXPOSICIÓ

Lliurament de premis i trofeus a tots els guanyadors de les Curses de Tractors, Tallada de troncs, i Fumada de Pipa.

Tots els actes seran gratuïts, excepte la inscripció a la fumada de pipa. Els participants a aquesta, podran inscriure's als dos Estats.

EN CAS DE MAL TEMPS

els actes

- per a la mainada del dissabte o la tarda: ball de Revetlla del dissabte a la nit.
- el lliurament de premis de les 8:30 del vespre.

Es celebraran al "CENTRE INSTRUCTIU I RECREATIU" al Cinema "PISTA CATALONIA" importants projeccions cinematogràfiques

ORGANITZA: PAGESOS DE BALSARENY Telèf. de l'organització: 839 60 59

Extraordinari concert 'Musicals de tots els temps'

Sarment • Fotos: Jordi Vilanova

La Coral Sant Esteve i el Grup vocal V9 de Viladomiu Nou, dirigits per Marc Comabella, van oferir el dissabte 17 de gener un concert excepcional en una sala Sindicat absolutament plena d'un públic entusiasta. Aquests dos grups ja havien participat fa uns mesos, amb gran èxit, en el concurs internacional de cant coral de Moldàvia (vegeu *Sarment* d'octubre 2025). Si l'aforament del teatre era ben ple, tampoc a l'escenari hi sobrava gaire espai, ja que entre els dos grups s'hi van aplegar més de cinquanta cantants, junt amb els dos solistes, la soprano Clara Renom i el tenor Paco Martínez, i amb una orquestra formada per onze músics.

Van oferir una magnífica selecció de cançons ben conegudes pel públic, d'alguns dels principals musicals del món. En un primer bloc van interpretar peces de *Rent*, *Les Choristes*, *Sister Act*, *Mamma mia!*, *Cats*, *The Phantom of the Opera* i *Les Misérables*. I en el segon bloc, centrat en dos grans musicals catalans d'Albert Guinovart, van cantar dues cançons de *Gaudí* i cinc de *Mar i Cel*, amb arranja-

ments del mateix compositor. Altres peces tenien arranjaments instrumentals o vocals de Xavier Ventosa, Núria Sarró, Ramon Estrada, Guillem Vilar, Fermí Puig, i Josep M. Conangla. Durant l'espectacle es projectaren imatges a cura de Laia i Aina Rodríguez.

L'orquestra la formaven Sergi Renom (violí I), Àuria Iglesias (violí II), Júlia Brustenga (viola), Bernat Molas (violoncel), Ricard Figaró (contrabaix), Susanna Jaén (flauta travessera), Magda Camprubí (clarinet), Joan Ri-

bera (oboè), Marc Monzonís (trompeta), Miquel Pinazo (percussió) i Marc Comabella (piano i director).

Tothom va sortir entusiasmat de la vetllada, i el comentari general destacava el gran nivell artístic assolit pels dos grups, sota l'impuls d'en Marc Comabella, que es va endur merescudament l'ovació final, després dels llargs aplaudiments que els espectadors van dedicar a músics i cantants. L'enhorabona a tots plegats, i gràcies per fer-nos passar una vespre tan memorable.

Text del passat..., amb missatge sempre actual

Mossèn Antoni Quesada · Foto: Arxiu

Les reflexions que proposem són de la dècada dels 60. Des d'aleshores ha plogut molt i la societat s'ha capgirat totalment. Però pensem, potser amb una certa nostàlgia, que encara tenen missatge.

El seu autor és Michel Quoist: un sacerdot francès, del grup dels anomenats "teòlegs del compromís cristià al món", també sociòleg, i és considerat una de les personalitats més influents en el jovent, cristià i no cristià, de la segona meitat del segle XX.

Mirant el nostre temps, sovint constatem que els qui dirigeixen la societat —en la política, en l'Església, en la cultura, en l'economia— no sempre responen a les necessitats de la "gent del carrer". I això genera reaccions d'escepticisme, de

tancament, d'imptència, de pensar que "ja s'ho faran!". Els pensaments que transcrivim poden ajudar-nos a no caure en el desànim, a enfortir l'autoestima i a valorar tot allò de bo que fem, encara que ens sembli poca cosa.

Tu ets necessari

Si la nota deia: una nota no fa música,
no hi hauria simfonia.

Si la paraula deia: una paraula no fa una pàgina,
no hi hauria llibre.

Si la pedra deia: una pedra no puja una paret,
no hi hauria casa.

Si la gota d'aigua deia: una gota d'aigua no fa un riu,
no hi hauria oceà.

Si el gra de blat deia: un gra de blat no pot sembrar un camp,
no hi hauria collita.

Si la persona deia: un gest d'amor no salvarà pas la humanitat,
no hi hauria mai ni justícia, ni pau, ni dignitat,
ni felicitat damunt la terra.

Talment la simfonia necessita cada nota,
talment el llibre necessita cada paraula,
talment la casa necessita cada pedra,
talment l'oceà necessita cada gota d'aigua...

la humanitat sencera et necessita a tu,
onsevulla que siguis,
únic, val a dir: insubstituïble.

(Michel Quoist, 1921-1997)

home - dona PERRUQUERIA ESTÈTICA	Sant Domènec, 41 - BALSARENY Tel. 93 839 60 47

	Carretera de Manresa, 18 Tel. 696 21 78 61 - BALSARENY
--	---

	Pol. Ind. La Coromina, c/ Indústria, s/n - Tel. 93 839 64 71 - BALSARENY
--	--

Llibreria EL TRÈVOL Astrid Serrano Fusté
C/ Creu, 29 - Tel. 93 839 65 50 - BALSARENY trevolbalsareny@gmail.com

Obituari

Segon semestre de 2025

Data	Nom	Edat
02-07-2025	CECILIA ROQUE CARDOSO	96
12-07-2025	BEATRIU CASELLAS SOLER	96
22-07-2025	JUAN ANTONIO CAMPOS LEAL	86
31-07-2025	MARIA MARTÍNEZ PÉREZ	85
07-08-2025	EMILIO JIMÉNEZ PÉREZ	94
15-08-2025	ROSARIO UBACH COLS	94
26-08-2025	TECLA JURADO LUQUE	92
29-08-2025	PAULINA GALERA PATON	77
28-09-2025	MANUEL GARCIA POLAINO	66
05-10-2025	JOSÉ ANTONIO TORO ÁVALOS	68
26-10-2025	JOSEP SOLER DIARS	68
16-11-2025	PEPA SORIANO PICON	92
22-11-2025	MARIA ÀNGELS CASELLAS BOIX	68
30-11-2025	JOSEP SELLARÉS TEIXIDOR	89
04-12-2025	DOLORS CASALDÀLIGA BOSCH	85
11-12-2025	MARC RIBA CODINA	74
29-12-2025	ROSA CASÒLIVA LLADÓ	91
31-12-2025	DOLORES MALDONADO SEDANO	77

Expressem el nostre condol a les famílies de tots els que ens han deixat durant els darrers mesos. Guardem-ne un bon record.

Repte núm. 108

Roc Carulla

Solució al repte núm. 108: l'any 1806.

Quants rectangles hi ha al dibuix?
Salut i lògica.

Desembre amb tronada, senyal de bona anyada

Desembre 2025

Francesc Camprubí (dades AEMET) - Foto: Isidre Prat

Temperatura (°C)

Mínima	2,1
Màxima	12,1
Mín. més alta	-3,0
Màx. més baixa	7,8
Màx. més baixa	6,0

Vent (km/h)

Ventada més alta (dia 27)
36,0

Pressió (hPA)

Màxima (dia 13)	1012,3
Mínima (dia 4)	993,2

La pluja (litres/m2)

Dia 15	18,6
Dia 20	10,8
Dia 22	10,8
Dia 23	2,6
Dia 25	1,2
Dia 26	7,6
Dia 27	6,6
Dia 29	3,4
Total	61,6

CARNISSERIA
CANSALADERIA
CARMELO

Sant Domènec, 44
Telèfon 93 839 65 08
BALSARENY

Antiga Casa Rosendo
des de 1926

IVET JUNYENT
ADVOCADA

Carretera de Berga 41 Baixos, Balsareny 93 135 68 88 / 623 26 45 26
despatx@ijadvocada.com www.ijadvocada.com

ORRIOLS

PACK & PRINT

Bona Festa dels Traginers

Publicació del Cercle Cultural de Balsareny

Sarment

Dipòsit legal: B-27.977-1980

Plaça Ricard Viñas, 3, 2n - 08660 BALSARENY
sarment@sarment.cat - ccbsarment@gmail.com

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ACPC

Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

**Ajuntament de
Balsareny**